

UJVIDÉKI HIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 koronára, fél évre 6 koronára, Negyed évre 3 koronára.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Felolvasásért: MÁYOR JÓZSEF
Társaságoké: D. KÖNIGSADLER CITO.

Demetrovits polgármester temetése.

Az *Ujvidéki Hírlap* csütörtök reggeli *rendkívüli* kiadásában már megírta, hogy városunknak régi érdemes tisztviselője, hét esztendő óta a város kitünő polgármestere: *Demetrovits Vladimír* dr. kir. tanácsos, több hónapig tartott gyilkos betegségben, csütörtökön, e hó 18-án hajnali 1/26 órakor meghalt.

Futótüzként terjedt el városzerte a hír és tekintettel az elhalt polgármester közismert súlyos betegségére, melyből nem volt menekvés, ha halál híre nemis jött váratlanul, senkise hitte, hogy a pusztító kór oly hamar döntse ki az élők sorából. Szerda reggel állapota hirtelen változatosra fordult és óráról-órára rosszabbodott, elhagyta öntudata és beállott az agonia.

Orvosai és családtagjai tehetetlenül álltak körül a polgármester betegsége körül, sem az orvosi tudomány, sem a család önfeláldozó segítsége, aggodása nem segíthetett, a betegség, amely testét kikezdte, romboló utját befejezte és percről-percre gyengült az ereje, és közeledett a vég.

Csütörtök hajnali fél hat órakor meghalt.

A városházára azonnal felhúzták a gyászlobogót és megtették az intézkedéseket, hogy a város polgármestere, érdemeihez, egyéniségéhez, és állásához méltóan helyeztessék örök pihenőre.

Profuma Béla alpolgármester nyomban a hír hallatára elszietett a gyászházba és elsőnek fejezte ki a város közönsége, tisztviselőkara nevében őszintén érezt részvétét, egyben a család tagjaival érintkezésbe lépett, hogy a temetés részleteit megbeszélje.

Egész délelőtt folytak a tanácskozások és a temetésre vonatkozó sürgős intézkedések tétettek meg.

A városi tanács részvéte.

Profuma Béla alpolgármester sürgős rendkívüli tanácsulást hívott egybe, amelyen a városi tanács összes tagjai részt vettek.

Profuma Béla meghatottan jelentette be a város közönségét, törvényhatóságát és tisztviselőkarát ért súlyos csapást és

az elhalt polgármester érdemeiről megemlékezve, javaslatára a tanács elhatározta, hogy érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg, mely részvétét és a nagy veszteség miatti gyászát jegyzőkönyvi kivonatanb tudatja az elhalt polgármester családtagjaival.

A városi tanács elhatározta, hogy az elhalt polgármestert a város nagy tanács-termében ravataloztatja fel és ugy a város közönsége, mint a város tanácsa és tisztviselőirai nevében gyászjelentéseket ad ki, amelyeket a törvényhatóság összes tagjainak, az összes polgári és katonai hatóságoknak, társztörvényhatóságoknak, a kormány tagjainak, a megyének és az összes polgármestereknek megküldi, továbbá ugy a város közönsége mint tanácsa nevében egy-egy koszorút helyez el a sírra.

Egyben elrendelte a tanács, hogy a városháza lépcsőháza, nagy közgyűlési terme, — ahol az elhalt polgármestert felravatalozták, — gyászdraperiákkal és virágokkal díszítessék fel, a temetés utirányán, a városházától az almási temetőig az utcai lámpák gyászfénylással vonassanak be, végül, hogy a temetésen a koporsó mellett a tanács tagjai menjenek, és a temetés tartamára a temetés utirányán az üzletek maradjanak zárva.

A koporsó a városházán.

Csütörtök este 7 órakor az elhalt kir. tanácsos polgármester holttestét magába foglaló koporsót áthozták a kenyér-utcai gyászházból a városházára, hol azt a közben elkészített díszes ravatalra helyezték. A koporsó mellett jendörök és a temetésre való felkészülési tárgyak álltak őrt.

Csütörtök reggeltől kezdve nagy tömegekben hullámozt a közönség a ravatalhoz.

A részvét a városban.

Demetrovits Vladimír dr. polgármester halála városzerte mély részvétet váltott ki. Nemzetiségre és pártállásra való különbség nélkül halálát a város nagy veszteségének tekintik. Halála híre számos középületen, majd minden egyesület helyiségén kitűzték a gyászlobogót. Számos egyesületnek védnöke, diszelnöke és tisztelbeli elnöke volt és ezek valamennyien körözvényben hívták meg tagjaikat a temetésen való testületi megjelenésre. A legtöbb egyesület koszorút helyezett a koporsóra, de igen nagy azoknak az egyesületnek a száma, amelyek koszorumegeváltás címén megfelelő összeget juttattak jótékony célra. Az első részvétetkifejezők között volt az *ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár*, amely átiratban fejezte ki részvétét a városi tanácsnak és a gyászoló családnak és a helybeli hadbavonultak itthonmarad-

tjai özvegyei és árvái alapja javára 30 koronát küldött a város polgármesteri hivatalának. Szintugy az *Ujvidéki Testgyakorlók Köre* átiratban fejezte ki részvétét és 20 koronát adakozott a háboru sujtotta helybeli családok hátramaradottjainak. Természetesen ma még nem lehetünk a teljes névsor birtokában, melyet csak a temetés után lehet véglegesen összeállítani.

Matkovits főispán részvéte.

Matkovits Béla főispán szerda délután hivatalos ügyben Budapestre utazott és ott érte csütörtök délelőtt a gyászos hír. *Matkovits Béla* főispán táviratilag fejezte ki részvétét és a péntek déli gyorvonattal hazaérkezett. Péntek délelőtt *Ribiczky Kálmán* dr. főispáni titkárral megtekintette a ravatalt, amelyre gyönyörű és hatalmas elővirágkoszorút helyezett, amelynek széles szalagján a következő felirat volt:

A legmélyebb kegyelettel
Matkovits Béla

Demetrovits polgármester életrajza.

Dr. Demetrovits Vladimír Bácskereszturon született 1861 február 10-én. Gimnáziumi tanulmányait Pécssett, a jogi akadémiát Budp. végezte. Jogtudorrá Budapestben 1888-ban avatattott fel. Az ügy védi vizsgát a budapesti ügyvédvizsgálóbizottság előtt 1900-ban tette le. A közgazgatási pályára 1889-ben lépett, mikor városi aljegyzőnek választott meg; 1892-ben már főjegyző, 1895-től kezdve mint helyettes főkapitány működött egy évig, mikor 1896-ban állásában véglegesítettet. 1908 szeptember havában emelte a közbizalom a város polgármesteri székébe, mely méltóságához 1912. évben érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet nyerte.

Dr. Demetrovits Vladimír igazi tisztviselő volt, minden állásban kifejtett szorgalmát még hatványozottabb mértékben vitte bele „a város legelső polgára“ érdemes tisztségébe. Vizsga szeme meglátott mindent; nincs az apró ügy, melyről tudomással nem birt és hatalmas memóriája félelmetes mementő volt az előadó netáni halasztást célzó törekvésével szemben. Pontosságot követelt és szorgalmat, mert maga a pontosság és szorgalom mintaképe volt és aki tekintetben nagy igényt ki tudta elégíteni, annak igazi szeretettel hatalmas pártfogója. volt. Disztágja, elnöke és tagja volt számos jótékonyági, közmívelődési és társadalmi egyesületnek és várospolitikai működésében egy cél lebegett szeméi előtt: a városnak nagygyá, széppé kulturálissá tétele.

A város gyászjelentése.

Profuma Béla alpolgármester a város közönsége és a városi tanács nevében a következő gyászjelentést adta ki:

Ujvidék szab. kir. város közönsége és tanácsa nevében mély fájdalommal jelentem, hogy a város első polgára

Dr. Demetrovits Vladimír

kir. tanácsos, Ujvidék szab. kir. város polgármestere

1915. évi március hó 18-án, reggel félhat óraker, tevékeny életének 54. évében örökre megpihent.

A megboldogult földi maradványait a város székházának közgyűlési terméből fogjuk folyó hó 20. napjának d. e. féltizenegy órájaker a gör. kel. püspöki székesegyházba és innét az almási gör. kel. temetőbe kíséрни.

A megdicsőült 1889. évben lépett a város szolgálatába és 1908. év óta volt a város polgármestere.

Hosszú, önfeláldozó és eredményekben gazdag közszolgálatával maradandó emléket biztosított magának a polgárság szívében.

Áldás és béke hamvaira!

Ujvidék, 1915. március 18.

Profuma Béla,
alpolgármester.

A temetés előtt.

Szombaton délelőtt 1/211 órára volt a temetés ideje megállapítva, de már jóval tíz óra előtt óriási beláthatatlan embertömeg lepte el a városháza oszlopos csarnokát, lépcsőházát, folyosóit és a városháza nagy termét. Fekete szalonkabátos, cilinderes urak, fekete és sötét ruhás hölgyek végtelenné lászó sora. Valósággal ember-ember hátán. A temetésen résztvett előkelőségek és hatóságok névsorát nem tudjuk egész terjedelmében összeállítani, mégis sikerült a következő neveket teljlegyeznünk:

Tallian Béla báró v. b. t. t., kormánybiztos, Joanovits Pál min. tan. Matkovits Béla főispán, Grzywinsky Szaizslo, vezérőrnagy, petrovadinai várparancsnok, Landwehr Ottokar vezérkari ezredes, hadtáparancsnok, Csarsch Dezső, kir. törv. elnök, Kállay Béla ítélőtáblai bírós. stb.

Koszorúk.

A közgyűlés nagytermében elhelyezett ravatal körül hatalmas virágerdő díszleg. A szeretet, a részvét illatos, virágos megnyilatkozásai. A ravatalon elhelyezett koszorúk nagy tömegéből a következő szallagfeliratokat jegyeztük fel: Az én édes Miczuskámnak. (Szerbül) az özvegy koszoruja. — Felejthetlen polgármesterének Ujvidék szab. kir. város közönsége. — Szeretett főnökének, Ujvidék szab. kir. város tanácsa, — Régi jó barátjának, Profuma Béla. — Szeretett barátunknak, az ujvidéki nemzeti munkapárt — szeretett elnökének, ujvidéki önkéntes tüzoltó egylet — Felejthetetlen igazgatóságai tagjának Ujvidék Villamos társasága — Buzgó újjáteremtőjének Ujvidéki város köz-kórháza.

A temetés.

Féltizenegy órára volt a temetés kitűzve, de már jóval előbb szüntől megtele a nagy terem gyűléstől közönséggel, akik közül a következőket sikerült teljlegyeznünk: Tallian Béla v. b. t. t., kormánybiztos, Joanovits Pál, min. tan., Matkovits Béla, főispán, Grzywinsky Szaizslo, vezérőrnagy várparancsnok, Landwehr Ottokar vezérkari ezredes, hadtáparancsnok, Hadzsits Antal, udv. tan., a városi törvényhatóság majd minden tagja, Csarsch Dezső kir. törv. elnök vezetésével a törvényszék kiültöttsége, Rehák Ferenc, kir. ítélőtábla-bíró a járásbírószék képv., Schossberger Sándor dr. vezetésével a közkórház, Pinkovitsné vezetésével a magyar nőegylet, Ernst Márkné vezetésével az izr. nőegylet, Dussing Jánosné vezetésével a Tabitha, továbbá a szerb nőegylet, a Központi Hitelintézet Stefanovits Ly. alelnök, a Szerb Szöv. Takarékszövetkezeti Páter, a Munkásegylet Weisz Rezső, a Máv. osztálymérnökség Hoffmann Miksa főmérnök, a titeli osztálymérnökség Hollós Márton, a folyammérnökség Szirány főmérnök, a pósta Jobbágy Miklós főnök, a Mfr. hajóosztálykara Istvánffy Lajos kapitány, a szerb gym. Radits Dusan dr. igazgató, az Ujvidéki Takarékszövetkezeti Balassa Henrik vezérigazgató, a légszuszgyár Adorján Emil igazgató, adóhivatal Jóó adótárnok, szerb polg. leányiskola Varagyanin Arkad, Villamos társaság Gantner Rezső igazgató, Munkásbiztosító Jöcsák Kálmán, kath. papság Anon Pál dr. kanonok, Daloskór Wachtl Imre vezetésével stb. Természetesen ez a névsor csak egy kis hányada a temetésen résztvetteknek.

A mikor a városi tanács Matkovits főispán vezetésével a terembe lépett, és a Csirics Milán esperes vezetésével megjelent gör. kel. szerb papok körülállták a ravatalt, előlépett Profuma Béla alpolgármester, aki a következő szép gyászbeszédet mondotta:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Ujvidék szabad királyi város polgársága és tisztviselői kara, — bánatos érzelmeikben egyesülve, — a népszomorítást tesztve állja körül ezt a ravatalt, hogy hallájának és szeretetének végső adóját lerója azon férfi irányában, ki életét javát a városnak szentelte. Dr. Demetrovits Vladimír egy negyedszázadnál is hosszabb, lan kadalton buzgalmu és hazafias szellemtelő áthatott működésének köszönheti e város, hogy egy igénytelen kis végvidéki város szük kereteiből kinöve felküzdötte magát ama városok sorába, a melyeket mint a kulturális haladás hordozóit, mint a szellemi és anyagi jólét göczpontjait ismerjük.

A mai Ujvidék fejlődésének alapjait az ő fáradságtalan tevékenységével vetette meg, sőt kiváló tehetségével messze időkre kijelölte a haladás irányait is, úgy hogy a jövő sikerei és alkotásai is ő nevéhez fognak fűzödni.

De nemcsak áldásos működésével szerzett magának elévülhetetlen érdemeket és tette felejthetlenné nevét, hanem városához való hűségese ragaszkodásával, szívének melegségével és lelkenek emelke-

dettségével megtudta hódítani polgártársainak szívét, meg tudta nyerni valamennyiünk szeretetét.

E szeretettel szívünkbe kíséruünk utolsó utadra és búcsuzunk el tőled.

Nemes szived megszünt dobogni, a mi benned porlandó, átadjuk örök nyugalomra az anyaföldnek: de fennmarad közöttünk a szellem melylyel a közjavát szolgáltad, hogy bennünket továbbra is lelkesítsen, fennmarad — melyet tisztelni soha meg nem szününk — a te emléked valamennyiünk szívében kiolthatatlanul.

Isten veled!

A mély hatást keltett gyászbeszéd után a koporsót levitték a díszes négyes fogatú halottas kocsi-ra és zuhogó esőben indult meg a menet a püspöki templomba, hol *Sevits Mitrofan* püspök pontifikálásával, fényes papi segédlettel beáldották a holtestet, gyász-dalok elénekése után az almási temetőbe vitték, hol *Grossinger János*, a város törvényhatósági bizottsága nevében mondotta el mély hatást keltett következő gyönyörű beszédet:

Tisztelt gyászoló közönség!

A rövid földi lét és a végtelen örökkévalóság határan, ott áll a halál és kérielhetlen keze elszakít, elválaszt minket mindazoktól, akiket az élet szeretettel összekötött, nem hagyván hátra egyebet, mint szívünkben a viszontlátás halvány reménysugarát, lelkenkben a visszaemlékezés vigasztát.

E kérielhetetlen hatalom, mely most hazánk védelmére kelt hőseink sora között bö aratást tart, közelítünk köréből országának csenden lakói közé szólította azt a férfit, akinek személyében városunk első polgárát tiszteltük és szerettük.

Polgármesterünk! Téged magához ölelt a halál. Örök nyugalomra hajtottad értünk gondolkozó fejedet. Nemes, jó szived, melynek minden dobbanása hazádnak és a rádbizott városnak szolgálatában állott, elmúlt örökre. Es ez a sir, mely szorgalmas életének végső határa, fáradt testednek végső pihenője a haza szent földjében: elválaszt minket ezertől, de emlékeztetnek követni fog téged a siron túl is, mert gondos szorgalmadat követni hálánk, önzetlen fáradozásodat kíséri elismerésünk és hűbarátságodat, törhetetlen ragaszkodásodat követni szeretettünk.

Lelked eltávozott tőlünk a Mindenható ítélőszéke elé, hogy életed eredményéről és földi működéséről beszámoljon. Es ott megjelenvén: félelem és rettegés nélkül hivatkozhatasz mindazok tanuságára, akiknek sorsa és jóléte földi működéseddel össze volt forrva. Mert te bátran hivatkozhatasz tanuságtételünkre, hogy hű fia voltál e hazának, ügybuzgó tisztviselője városunknak, szerető gondozója polgárságunknak.

Porladozó hamvainak könnyű takarója legyen szülőföldjünk szent göröngye és lelkedet kövesse a magasba az a tudat, az az elismerés, hogy mind azok, akiknek nevében, ime, elbúcsuzt tőled, hogy Ujvidék város törvényhatóságának és közönsé-

gének minden tagja szíve mélyében hálásan meg fogja örizni emlékedet. Amen.

Már egy órára járt az idő, amikor a gyászoló gyülekezet elhagyta az almási temetőt.

Részvét fogadás.

A városi tanács a gyászoló családnak a részvétnyilvánítások átvételre áljából a városháza kis tanácstermet becsajtotta rendelkezésre, hol özv. dr. Demetrovits Vladimírné, Ilits Demeter, az elhalt sógora Mandies Döme, és az elhunyt többi rokonai gyűltek egybe. Egymásután fejezték ki a temetésen megjelent előkelőségek, hatóságok, egyesületek magánosok részvétüket.

Ujabb részvétnyilatkozatok

érkeztek Demetrovits polgármester elhalálozása alkalmából a városi tanácshoz. Flatt Viktor, nyug. főispán, szabadtai közigyező, Deli-manits Lajos kormánybiztos, a helybeli tér- és hadtáppállomásparancsnokság tisztjait, Sevics Mitrofan püspök, a Központi Hitelintézet fejezték ki írásban is részvétüket.

Levelek Carmen Sylvidához.

— Tudakozódások hadifoglyok után. —

A háboru eredményei, a velük járó izgalmak sok sok embernek lelki egyensúlyát billentették fel és hozzátartozóik iránti aggodásuk nem egyszer oly cselekedetekre ragadtak el egyeseket, amelyek más körülmények közt, békés időben, szinte elképzelhetlenek. *Profuma Béla* alpolgármestertől egy érdekes hirdetményt kaptunk, amelynek tartalma is igazolja, hogy övéiert aggdók milyen fantasztikus lépésekre vállalkoznak, csakhogy híradást kapjanak a hadifogságban levő fiuról, testvéréről, rokonról.

De beszéljen maga a hirdetmény:

„A háboru tartama alatt gyakorta fordultak elő esetek, hogy az elűnt, illetőleg hadifogságba jutott katonák holléte iránt hozzátartozók Erzsébet özvegy román királyné Ö Felsőségéhez intézett magánlevelében közvetlenül a román királyi udvarnál érdeklödték. Minthogy ez az eljárás mivel sem indokolható és eredményre nem vezethet, azért az ily irányú kísérletek határozandók. A feljegyzésben leírt levelek a jövőben „Hadifoglyokat gyámolító és tudakozó hivatal”-hoz (Budapest Ulló-ut 1. sz.) intézendők. Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1915. évi március 16. Profuma Béla, alpolgármester.

Ebből is kitűnik, hogy egyesek még a románok hóféhérhajú költőfejedelmasszonyát: *Carmen Sylvidát* is írásokkal zaklatják, amelyben híradást kérnek tőle orosz, szerb vagy más hadifogságban levő hozzátartozójuk felől.

Carmen Sylvia, a költői lelkű nagyszonyos elküldte a bánatos tudakozódó írásokat a mi külügyi hivatalunknak, hogy sajnos ő mitsem tehet és nem mondhatja meg, hol van most Horváth Péter vagy Nagy Pál vagy Hajdu István?

A polgármester hirdetménye újból megjelöli az *egyedül helyes* utat: tessék a *Hadifoglyokat gyámolító és tudakozó hivatalhoz* fordulni, ott megadják a kívánt felvilágosítást.

Csak *Carmen Sylvidát*, és a többi uralkodócsaládbeli hagyjuk békeben.

Az Ujvidéki Takarékpénztár ötven éves jubileuma.

Az Ujvidéki Takarékpénztár, városunk legrégebb, leg-hatalmasabb helybeli pénzintézete, az ideai háborus évben tiszteletet érdemlő határköhöz jutott, *felsőzad óta áll a város közigazgatási életének* szolgálatában és e hosszú idő nemcsak a pénzintézetet alapozta meg maradandóan, de a város gazdasági életére átfogó, jótékony és döntő hatással volt.

És mind e kiváló érdemek dacára az Ujvidéki Takarékpénztár megelégedve a jól és becsületesen teljesített munka tudatával, gyönyörködve eddigi sikereinek értékes és látható gyümölcseiben, tán a háboru miatt zajtalanul surran át a félévszázados multon, amelynek évfordulóján az intézet fejlődésének, erejének, tekintélyének magaslatára került.

Ötven esztendő egy pénzintézet multjában is hosszú idő. Az ötven esztendő minden közigazgatási, kül- és belpolitikai eseménye befolyással volt a pénzintézetek fejlődésére és a mostani jubileumi év háborus visszontagságai dacára izmosan, acélerős karokkal látjuk magunk előtt városunk legnagyobb pénzintézetét, mintegy tanúságot téve arról, hogy városunk közigazgatási életét a háborus esztendő sem kezdte ki, mintegy bizonyítva, hogy az Ujvidéki Takarékpénztár vezetői céltudatos, bölcs előrelátással úgy vezették az intézet hajóját, hogy megannyi hullámerés közt is a biztos révbe juthasson el.

Jóleső érzéssel olvastuk az Ujvidéki Takarékpénztár ezidei jelentését, amelyet az igazgatóság felkérésére Szalay Lajos kir. tan. polgármester, az intézet érdemes igazgatósági tagja szerkesztett, amely jelentés minden szerénysége mellett legényesebb bizonyítéka, hogy mikép fejlődött naggyá városunk első magyar pénzintézete és mimódon tudta magához ragadni az ujvidéki piacon a pénzügyi élet vezetését.

Az ötvenkét oldalos sok csinnal kiállított jelentés magában foglalja az Ujvidéki Takarékpénztárnak 1864.—1914. évig terjedő történetét.

Dióhéjban vannak csak az események megrögzítve, minden céltudatosság nélkül a történetíró objektivitásával és mégis e fe-

ketére nyomott fehér papírlapok egy dicsőséges mult gyönyörü feljegyzései.

A vaskos jelentés az Ujvidéki Takarékpénztár jelenlegi igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak névsorával kezdődik, mint akiknek gondos vezetése alatt lett naggyá a Délvidéken is egyik legnagyobb pénzintézetünk.

Az igazgatóságnak jelenlegi tagjai: csabrendeki Balassa Henrik elnök és vezérigazgató, törvényhatósági biz. tag, Brunner Ede gözmalomtulajdonos, törvényhatósági biz. tag, mátéházi Matkoviits Béla Ujvidéki szab. kir. város főispánja, Havas Emil m. kir. udvari tanácsos, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank igazgatója, Rösler Albert kereskedő, Herger Ágoston könyvkereskedő, Szalay Lajos kir. tanácsos, nyug. polgármester, Dr. Kann Sándor Budapest, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank igazgatója, Dr. Szlezák Lajos ügyvéd, országyűlési képviselő, törvényhatósági biz. tag, Dr. Kleiszner Gusztáv ügyvéd, földbirtokos, törvényhatósági biz. tag, Schwarz Ármín Budapest, a Schwarz Ármín és Tsa bank cég beltagja, Dr. Kubinyi Károly ügyvéd, törvényhatósági biz. tag, Schwarz Izidor Budapest, a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztár vezérigazgatója, Leitner Zsigmond a Magyar Takarékpénztárak Közp. Jelzálogbankja vezérigazgatója, Winkle István sörgyáros.

A felügyelőbizottság felelősségeterhes feladatait a következő felügyelőbizottsági tagok látták el: Dietzgen Gábor kereskedelmi tanácsos nagykereskedő, törvényhatósági biz. tag, Dr. Bruck Benő ügyvéd, Kovács J. Kálmán Budapest, a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztár igazgatója, Fejér Gábor Budapest a Magyar Leszámitoló-és Pénzváltóbank cég-vezetője, Szepesi Sándor Budapest, a Wiener Bankverein, budapesti fióktételeinek főkönyvelője, Gold Béla a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank tisztviselője, Pósa Ernő Budapest, a Magyar Takarékpénztárak Közp. Jelzálogbankja igazgatója.

A március 21-én, ma vasárnap d. e. 10 órakor tartandó közgyűlésre szóló meghívó után az igazgatósági jelentés következik, amelyből a következő részleteket tallózzuk ki:

„Az 1914-k üzletévvél intézetünk fennállásának 50-ik évét zártuk le. Midőn a mult évi rendes közgyűlésen t. részvényeseink részéről tett azon indítvány, hogy intézetünk 50 éves fennállása a mai közgyűlésen széles alapon megünnepeltessék, elfogadtatták, senki sem gondolta, bár a háboru réme évek óta kísértett, hogy a mai közgyűlésünket egy világháboru közepett fogjuk megtartani. Sajnos a hihetetlen bekövetkezett és bár nagy megelégedéssel mutatjuk be Önöknek az annyi nehézségen és 1899-ik évben súlyos válságon átment és

ma városunk és vidékünk legnagyobb közigazgatási tényezőjeként jelentkező ötven éves intézetünket, azonban a borzalmas háboru hatása alatt és a kellő ünnepi hangulat hiányában az ünnepelőstől elteltünk s csupán intézetünk ötven éves történetének megírására szoritkozunk, melyet tisztelt részvényeseink szíves figyelmébe ajánlunk. A történet megírásának fáradságos munkájára Szalay Lajos kir. tanácsos ur vállalkozott, kinek elismerésünket ezennel is kifejezve indítványozzuk, hogy a tisztelt közgyűlés neki köszönetet szavazzon és hogy ezen köszönet a mai közgyűlés jegyzőkönyvébe iktattassék.

Áttérve az 1914-iki üzletévi jelentésünkre, azt ugyanazzal a már évek óta hangoztatott panaszal kezdjük, hogy az év üzlettelül folyt le. Bár az 1913-iki nagy pénzfeszültség már a lefolyt év elején lényegesen enyhült, az Osztr. magyar bank rátáját gyors egymásutánban 4°/_o-ra szállította le, a vállalkozás mégis tartozkodó maradt és mi is, a külpolitikai helyzet bizonytalanságánál fogva, megmaradtunk tartozkodó álláspontunkon és arra törekedtünk, hogy mobilitásunkat fejlesztve, minden eshetőséggel szemben készen álljunk.

Ezen óvatosságunkat igazolták a később bekövetkezett súlyos események, a sarajevói gyilkos merénylet, külügyi hivatalunknak ezt követő eljárása, betevő közönségünkben nyugtalanságot kelteve, — velünk szemben is nagy igényeket támasztott, melyeket késztültségünkönél fogva készségesen ki is elégítettünk, sőt a háboru kitérése után elrendelt moratoriumot sem véve eddig igénybe, korlátlanul elégítettük ki betevőink igényeit. A háboru első izgalmánál némi csillapodása után közönségünk lényegesen összegűzött betétekkel kereste föl intézetünket és hogy ennek dacára betétállományunk apadást mutat, az annak tulajdonítható, hogy a nálunk mint hivatalos jegyzési helynél jegyzett ca két millió hadikölcsönre betevőinknek felmondás nélkül és azonnal, közel egy millió koronát fizettünk ki. És tettük ezt t. közgyűlés emellett, hogy visszafizetési állományunkat közel 1³/₄ millióval apasztottuk és anélkül, hogy értékpapír állományunkat akár lombardhitel, akár értékesítés által vettük volna igénybe. Csupán künnlévőségeinkből merítettük a szükségelt nagy összegeket, ami mobilitásunknak és kihelyezéseink kiváló bonitásának fényes bizonyítéka.

Az intézet pénztári forgalmára élénk fényt vetnek a következő beszélő számok:

A pénztári állomány az év végén 167.769.69 K. volt. A váltó tárca 6.870.760.78 korona, ami 1.822.894.47 korona apadást mutat.

A betétek számlája a háboru dacára 4.376.054.99 korona állományt mutat, ami az intézet iránti bizalom legekletansabb jele.

A jelzálogkölcsönök természetesen apadást mutatnak. Az állomány a 331.779.96 K. apadás dacára 7.302.259.56 korona.

Ugyanilyen arányban apadtak az engedményezett jelzálog kölcsönök, amelyek 312.470.14 koronával kevesebbek, mint az év elején voltak.

A visszszámítolásban már 1.572.769.82 korona tekintélyes apadás látható, ami csak az indokolt óvatosság következménye.

Az értékpapírállományban viszont 226.997.46 koronányi emelkedéssel 1.007.488.13 koronányi status van.

És végül a folyószámlán 52.653.20 K. emelkedés észlelhető, mivel folyószámlabetétek értékét a 2.743.612.73 korona összegzet.

A jelentés befejező része így szól:

„Welchner József indiai, Schönbberger és Léderer és Weinfeld Fülöp József ujvidéki cégek földszámlálásának befejezése a bekövetkezett háboru folytán erősen kitolódott, miert is az ezen kitolódásból eredő kár fedezéséről a lefolyt év folyamán bőségesen gondoskodtunk.

A fennebb jelzett üzlettelenség, állományaink adósainak Önkenetes visszafizetése folytán fennebb kimutatott apadása a fizetési eszközök állandó nagy készlete, a 11.800 koronával szaporodott adó az emelkedett kezelési költség az üzleteredményére kedvezőtlenül hatottak, az eredmény természetesen az 1913 ik eredmény mögött maradt, de mégis akkora, hogy a mult évi osztalék fizetésére képesítene bennünket és hogy alábbi nyereségfőosztási javaslatunkban a tavalyinál mégis kisebb osztalék fizetését hozzuk javaslatba, azt a háborura való tekintettel elővigyázatosságból és a városi pénzintézetek ez irányu megállapodására való figyelemmel tesszük. Mielőbb a napirenden álló tárgyakra áttérnénk, szomorú kötelességet teljesítünk, midőn Winkle István urnak elhalása folytán intézetünket ért vesztésről tesszünk jelentést. A megboldogult intézetünknek felügyelő-bizottsági, majd igazgatósági tagja, áldozatkész támasza és barátja volt. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

„Az elért nyereség javaslatosa tárgyában a következő javaslatot tesszük:

- méltotassék
1. a tartalékalapnak az alapszabályszerű 10% K 28.266.33
 2. a háztértékcsokkenési alapnak K 2.000.—
 3. tartalékaink egy 1.218.681.88 Koronára emelkednek!
 3. osztalékra 5000 részvény után részvényenként 36 koronát K 180.000.—
 4. az igazgatóságnak az ideai nyereségből alapszabályszerűen járó javadalmazásra K 33.919.56
 5. a felügyelő-bizottság fizetése K 7.000.—
 6. a tisztviselők jutalékára K 9.500.— összesen K 260.685.86
- Megszavazni. mig a maradványt 61.991.42 koronát új számlára átvinni és elrendelni, hogy az 1914. osztalékszelvények f. évi március hó 22-étől kezdve váltassanak be.“

A felügyelőbizottság jelentése után a lapunkban már közölt mérleg következik, mely szerint

az 50-ik jubilaris év tiszta nyeresége — a háboru dacára, — 322.677-31 korona volt. A nyereség- és veszteségszámla és a Takarékpénztár birtokában volt értékpapírok részletes kimutatása fejezik be a jelentés számszerű részét.

A vaskos kötet többi része az Ujvidéki Takarékpénztár ötvenéves történetét tárgyalja.

A múlt század hatvanas éveinek elején Athanatzkovits Plato, bácsi gör. kel. püspök, Adámovics Sándor úgnök, Balla István magánzó, Dietzgen Imre kereskedő, Fuchs Ignác nyomdász, Grossinger Vilmos magánzó, Grossinger B. Károly gyógyszerész, Herger Pál városi tanácsos, Herger Péter divatkereskedő, Herger Agoston könyvkereskedő, Häfner Károly gőzmalomtulajdonos, Horovitz Bernát gabonakereskedő, Horovitz Fülöp gabonakereskedő, Jankovics Ferenc gőzmalomtulajdonos, Gorjupp Ferenc földbirtokos, Kondorossy György ügyvéd, Kégl János vaskereskedő, Kleintsek József úgnök, Molnár György építész, Nedelykovich Fülöp bankár, Pollák Simon terménykereskedő, Schreiber Nándor rövidáru-kereskedő és Vukicsévics György ügyvéd, a város természetadta előnyeinek jó kihasználhatása és a közönség jogos hiteligényeinek kielégítése céljából hozzá fogtak az Ujvidéki Takarékpénztár részvénytársaság megalapításához.

Fáradásuk sikerrel járt, s a takarékpénztár egyesület, „Ujvidéki Takarékpénztár” részvénytársaság céggel, 1864. évi április hó 21-én lefolyt alakuló közgyűlésen megalakult.

A közgyűlésen nagy számmal jelen voltak tudomásul vették, hogy a „főmagasságú m. kir. udvari cancellária 1863. évi november hó 26-án kelt 19990. sz. magas rendelvényével” a takarékpénztár egyesület megalakítását elvben engedélyezte és hogy a 400 drb. o. é. 100 forint névértékű részvény 184 részvényes birtokában van a megjelent részvényes által képviselve.

Az alakuló közgyűlés első elnökévé Athanatzkovits Plato bácsi gör. kel. püspököt, első igazgatójává Grossinger Vilmos egyhangúlag közfelkiáltással megválasztotta. (Athanatzkovits püspök első elnök és Grossinger Vilmos képeit 1875. évi igazgatósági határozattal megfestették és azok ma is díszlik *csabrendeki Balassa Henrik* szobáját. A szerk.)

A közgyűlésen Stojanovits Pál, Ujvidék akkori polgármestere, mint a takarékpénztár egyesület kormánybiztos (Landesfürstlicher Commissär) elnököl. A jegyzőkönyvet Hadzsits János német nyelven vezette, mert az intézet ügykezelésének és vezetésének hivatalos nyelve, — amint az a Bachkorszakban másképp el sem volt képzelhető, — német volt. Erdekes lesz és a régi Ujvidék emlékeit varázsolja elének, ha leközzöljük az első választmány névsorát: Altwirth Frigyes, Barakó Gábor, Gillming József, Csávits György, Kondorossy György, Raith János, Avedig Károly, Gorjupp Ferenc, Koda D. György, Szubotits Sebő, Schrei-

ber Nándor, Balla István, Nikolits István, Móser Ferenc, Petrovits Miklós, Zettel József, Petzy Popovits Uros, Medakovits Dániel, Radovanovics János, Molnár György, Popovits Mark, Kostits János F., Grossinger B. Károly, Koprivitza Miklós, Radulovits Szilárd, Herger Péter, Freud Samu, Schevits György, Weinberger József id., Malóschevits József.

Ez a díszes névsor is fényes bizonyossága annak, hogy városunkban már a hatvanas években a nemzetiségekkel való egyetértés eszméje hatotta át az irányadó köröket.

Az 1864. évi április 25-én tartott első igazgatósági ülés igazgatóhelyettesévé Koda D. Györgyöt választotta meg.

Titkár és ügyész Kondorossy György ügyvéd, könyvelő Visnya Sándor, pénztárnok Winkle Gyula lett.

Az első váltóbírálválasztmány a következőkből alakult:

Altwirth Frigyes, Barakó Gábor, Csávits György, Gillming József, Gorjupp Ferenc, Koda D. György, Móser Ferenc, Radovanovits János, Szubotits Sebő, Nikolits István és Petrovits Miklós. Pótagok lettek: Koncsek Dávid, Szaracsevits Döme, Medurits Euthim, Pollák Simon, Busek Antal, Miletits Szvetozár, Weigl Antal, Dimitrievits Simon és Schilits György.

Az intézet első helyiségét az ujvidéki róm. kath. egyházközség tulajdonát képező *Vasember-házban* bérelték ki lakást.

Az intézet első cégtáblájára csak a német „Sparcassa” elnevezés került és 1864. évi június hó 23-án nyílt meg. A megnyitási hirdetésny a Pester Lloydban és a Neusatzer Localblatban tetetett köze.

A takaréki 29.782,95 forintnyi első évi pénztári egyenlegéből 20 ezer forintot a budai takarékbba tett be betétként.

A takarékegyesület „Neusatzer Sparcassa” címen cégjegyeztette magát és ennek megtörténtét a pesti királyi első bírósági váltótörvényszék a Pesten megjelent *Sürgöny* című napilapnak 1865. évi január hó 15-én megjelent 12. számában és az ugyancsak Pesten megjelent *Ungarische Nachrichten* című napilapban meghirdette.

A hatvanas évek politikai viszonyaiba élénken bevilágít az intézet választmányának M. J. vilóvi (sajkás kerületi, most tündéres) lakosnak jelzőlogólcson kérelmére hozott azon határozata, hogy az „intézet, bár a vidék hiteligényeinek a kielégítését is szíven hordja — legnagyobb sajnálkozására — a kérelmek helyt nem adhat, mert a katonai határvidékek (sajkás kerületben) a tulajdonjog kérdése és különösen az ingatlanok értéke — idegen vevők a birtokszerezésből ki lévén zárva — bizonytalan és ingadozó, minek következtében a „pragmatikai” biztonság fennforgása meg sem állapítható.”

Majd 1864. évi október hó 26-án az igazgató sajnálattal bejelentette, hogy a Budai takarékpénztár, a Kereskedelmi Bank, a Földhitelintézet és az Osztrák

Kereskedelmi és Iparbank a hitelnyújtást megtagadták.

Az első üzleti évről az igazgatóság az 1865. évi február hó 13-án tartott közgyűlésen számolt be.

Az első üzletév egyenlege 3743 forint nyereséget mutatott. Az igazgató első évi tiszteletdíja 1200 o. é. forint volt és Grossinger Vilmos ezen a közgyűlésen letette az esküt.

Az 1866, 1867, 1872. évekről egészen, az 1873, 1874, 1876. évekről részben, és 1877, 1898. évekről egészen hiányoznak a jegyzőkönyvek.

1867-ben a tiszta nyereség már 25.371 forint 99 krajcár volt, ami az 1866. évi 8450/54 forinttal szemben 16861/45 forint többletet tett ki. Az osztalék a 100 o. é. forint névértékű részvényenként 24 forint 50 krajcárban állapított meg, ami 24 1/2%-nak felelt meg. Az egyesület már ekkor 3014 forint 93 krajcár jótékony adománnyal kezdte meg évek hosszú során át áldásos jótékony ténykedését.

1868. február 24-én az egyesület *Flatt András*, Ujvidék későbbi főispánját titkáruul választotta meg.

1868. évi július hó 16-án Astenbergi Nándor kormánybiztos, egy Jankovits Milován által elhelyezett 4000 forintos betétnek a kiadását további rendelkezésig letiltotta és 1868-ik évi augusztus hó 17-én az intézetet arról értesítette, hogy a belügyminiszter, a szerb „Omladina” összefüvetleit betiltotta, mert az az alapszabályait jóváhagyás végett a törvényes rendelkezések ellenére, nem terjesztette fel; mire a kormánybiztos az „Omladina” javára elhelyezett 1876 forint 84 krajcár is le, illetve, ez összegnek a kiadását további intézkedésig megtiltotta.

Ugyanezen időben kapott az ügyész először utasítást több jelzőlagadós beperlésére

1868. évi április 1-én alakult meg az „ujvidéki első magyar előlegezési egyeslet” és a takarékegyesület a hitelkereső közönséget a verseny káros következményeinek enyhítése céljából bizonyos kedvezményekben részesítette.

Az 1869. évi február hó 27-én az igazgatóság 1867. évvel szemben, 1868. évi eredményét, az összforgalomban 960.963 forint 53 krajcár többletet, a betétek-nél pedig 229.015 forint 19 krajcár többletet mutatott ki.

A közgyűlés a tartalékalapot 3553 forint 41 krajcárral dotálta. A tiszteletköl 575 forint jutalomban részesültek, és jótékony célra 1054 forint 37 krajcár lett adományoza.

1868. évi július 27-én a takarékegyesület 6 darab részvénye darabonként már 380 forinttal kelt el, amelyeket maga a takaréki vett meg.

1870-ben a tartalékalap a sok jótékony adomány levonása után 22002 forintra emelkedett, mire a részvényesek befizetésének fele: 15000 forint fizettetett vissza, vagyis részvényenként 37 forint 50 krajcár.

Az 1873. évben bevezette a takarékpénztár a gabonaelőleg-üzletet is. Első ilyenmü üzletül

Wagner K. és Kégl Antalnak 1800 mázsa búzára 5000 forintot és Hackstock és társa cégnek 1400 mázsa búzára 3000 forintot előlegezett 3 hóra.

A takarékpénztár üzletei ekkor már, különösen a kiterjedést illetően, rohamosan fejlődtek. Nem csak Ujvidékről és a közeli környékről, hanem távolabbi vidékekről is, u. m.: Becskerek, Zombor, Pancsova, Versec stb. jöttek betevők és kölcsönkérők.

1876-ban a választmány helyébe lépett az első igazgatóság és a takarékegyesület 1876. május 29-én *Ujvidéki Takarékpénztár részvénytársaság* címmel részvénytársasággá alakult.

Az első igazgatóság így nézett ki:

Altwirth Frigyes, Ernst János, Gorjupp Ferenc, Häfner Károly, Juba Adolf, Kleintsek József, Lakits Sebő, Molnár György, Pollák Fülöp, Szlezák Ernő, Winkle Károly és Matósevits József.

1876-ik évben alakult meg az intézet körében az ugynevezett „Crediteverein der Neusatzer Sparcassa. Ujvidék”.

1877-ik évi augusztus hó 24-én lett igazgatósági taggá Herger Agoston könyvkereskedő megválasztva, aki azóta máig is tagja az igazgatóságnak.

Az 1882. évi március hó 5-én lett igazgatósági taggá Rohonyi Gyula, ügyvéd megválasztva, aki később országgyűlési képviselő, majd m. kir. igazságügyminiszteri államtitkár, azután Bosznia-hercegovinai kormányzó-helyettes, v. b. t. t. lett és most Bosznia-Hercegovina országos számszékének elnöke. Igazgatósági tag volt 1898. év végéig.

1883. évi március hó 11-én lett igazgatósági taggá és 1884. évi március hó 21-én, az intézet ügyészévé Szalay Lajos ügyvéd, kir. tanácsos, később Ujvidék sz. kir. város orsz. képviselője és ezután ezen város polgármestere megválasztva, ki ma is tagja az igazgatóságnak.

Az intézet 1898. évig rendes mederben, jól fejlődve folytatta működését, miglen 1898. évben főkönyvelőjének hűtlen kezelése, sikasztása és egyéb büns cselekményei által oly katasztrófabá sodorodott, amely az intézetet alapjában megrendítette, s a tönk szélére juttatta.

Ugyanis a volt főkönyvelő, az ujvidéki Első gőzmalom r. t. és egyes ujvidéki lakosok által elfogadott és összesen 1.300.850 korona 76 fillér értéket képviselő váltókat, melyek az osztrák-magyar bank által behajtott végett a takarékpénztárhoz — mint mellékhez — küldettek és melyeknek behajtásával a takarékpénztár részéről o volt megbízva, nem csak be nem hajtotta, de meg sem ovatolta az ezen váltókra esedékes összegeket a takarékpénztárral az osztrák-magyar banknál készpénzzel kifizette; miáltal ezen váltók óvatolás hiányában a csödbe került gőzmalommal szemben 936.360 korona erejéig teljesen, a magánosokkal szemben pedig tulnyomó részben behajthatatlanokká váltak; a fent leírt módon óvatolatlanul hagyott váltók egyes elfogadói által, a váltóösszegek

törlesztése fejében kezeihez átadott összegekből pedig 6400 koronát egyeseknek kölcsön adva, ez összeg felett mint sajátja felett rendelkezett, 600 koronát pedig elutaljonított, s azzal megszökött. Hogy pedig ezen eljárásának felfedezését megakadályozza, 1897. évben a betétképből a 300.000 forintra szaporított ezen összeget leírta, s az intézet ezen évi mérlegét is ezen leírás alapján készítette el.

Igy követte el a hitvány kezelés és sikasztás bűnét, amelyekért el is ítéltették.

Ily sajnós körülmények között tartotta meg az intézet 1899. évi március hó 26-iki és április hó 9-iki közgyűléseit, amelyeknek Vukicszevits György elnökölt.

A jelentés főbb mozzanata, hogy a takarékpénztár könyvelőjének bűnös kezelése folytán az intézet négyezszázharmincegyezer-hétszáznyolcvanegy (431.781) forint 24 krajcárt tevő kárt szenvedett.

Az igazgatóság indítványozza, hogy „a bemutatott 1898. évvégi mérlegben 10.995 forint 29 krajcárral kimutatott nyeremény a tartaléktökhöz csatoltassék.

Az ekként felmért tartaléktökből fordítottassék 125.981 forint 24 krajcár a fennjelzett kár apasztására és ez esetben hajlandó az igazgatóság és felügyelőbizottság, a még hiányzó 325.800 forintot a sajátjából megtéríteni, illetve a már 325.800 forintban megalakított jótállási alapot a takarékpénztár feltétlen tulajdonába bocsátani.“

Papp László, dr. Kohn (most) dr. Kubinyi Károly, dr. Adámoics István és dr. Horváth Géza részvényesek felszólalásai után a közgyűlés dr. Nemes Sándor indítványát fogadja el, melynek értelmében dr. Horváth Géza, dr. Kohn (most) dr. Kubinyi Károly és dr. Nemes Sándor részvényesekből álló bizottság küldetik ki, hogy 1., állapítsa meg, vajjon a megalakított jótállási alap 325.800 forintban kellőg biztosítva van-e? 2., hogy vizsgálja meg, vajjon a könyvelő bűnös manipulációjából eredő — egyezségileg biztosított — 140.705 forint 87 krajcárt tevő követelések jók és biztosak-e? 3., tekintve meg az Ujvidéki gazdalmal r. t. ellen fennálló követelés alapját képező váltókat vagy okiratokat; végül tegyen jelentést eme közgyűlésnek. A közgyűlés ezen bejelentés után fog a napirenden levő tárgy érdemében határozni.

Elnök a kiküldött bizottság tartamára a közgyűlést felfüggeszti és annak folytatását délutáni 4 óra tára tűzi ki.

Dr. Kohn (most) dr. Kubinyi Károly bizottsági tag bejelenti: 1., hogy a 325.800 forinttal megalapított igazgatósági és felügyelőbizottság jótállási alap nagyobb részben készpénzzel lefizetve, kisebb része kellőg biztosítva van. 2., hogy a 140.705 forinttal — egyezségileg rendezett — könnlevőségekből, valószínűleg 40.000 forint kétsége fog válni. 3., hogy az Első ujvidéki gazdalmal r. t. nyilatkozattal elismert, miszerint az ujvidéki takarékpénztárnál 448.000 forintot tevő váltóbeli tartozása áll

fenn. Emé tartozás azonban a takarékpénztár igazgatóságának és felügyelőbizottságának tulajdonát képezi; mert ezek a mondott váltókból az intézetre háramló kárt megtérítik.

A jelentés tudomásul vétetvén, dr. Balla Aladár indítványa határozattal emeltetik: e szerint a gozmalomnak váltóbeli tartozásából akár egyezség akár csőd utján befolyandó összegből és a mérlegben adósok címén szereplő 140.705 forint 87 krajcár vagyon-tétel egybevetésével, befolyandó összeg mindenekelőtt a hivatkozott 140.705 fr. 87 kr. kiegyenlítésére fordítottassék, hogy eme művelet által a kiküldött bizottság részéről kétesnek jelzett, körülbelül 40.000 forint és ebből folyólag a takarékpénztárnak részvényitőkeje biztosítva legyen. A fentebb hivatkozott tételekből a 140.705 fr. 87 kr. kiegyenlítése után maradó felesleg az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak — a kártérítési összeg arányában tulajdonát fogják képezni és részükre kiszolgáltatandók.

Az igazgatósági jelentés tudomásul vétetvén, a közgyűlés beleegyezést adja, hogy a tartalékalapból hozzacsatoltatván a 10.995 frt. 29 kr. tevő 1898. évi nyeremény, 105.981 frt. 24 kr a fellemerült hiány apasztására fordítottassék.

Az igazgatóság utasítására 1899. április 9-ére rendkívüli közgyűlés hivatott egybe, amelyen már 200.000 korona törzsrészvény szerepelt, mint a takarékpénztár alapitőkeje.

A fekete esztendő után a rekonstruált takaréki új igazgatósága így alakult:

Czeyepek József István, Koós Elemér, Leitner Zsigmond, Menráth József, Szalay Lajos, Sevin Lajos, Pekló Jakab, Dr. Szlezák Lajos, Dr. Kleiszner Gusztáv, Rösler Albert, Herger Ágoston, Winkle István. Az igazgatóságba póttagnak: Guttman Arnold, Teubner János. Felügyelő bizottsági tagnak: Brunner Ede, Dietzgen Imre, Szepessy Sándor. A felügyelő bizottságba póttagnak: Juba Károly, Winkle Károly.

A könyvelő hűtlen kezelésének és sikasztásának kiderülte után a Magyar Ipar és Kereskedelmi bank igazgatósága, az intézet szanálása érdekében segítőleg lépett fel és Leitner Zsigmondot a Magyar takarékpénztárak központi jelzálog bankjának nagy tudású vezérigazgatóját kérte fel a kellő intézkedések megtételére; ki is személyesen megjelenvén Ujvidéken, legjobb indulattal karolta fel az intézet ügyét, páratlan szakismeretével és hathatós közreműködésével lehetővé tette, hogy az intézet újra lábra álljon. Erre maga íránt az intézetet örök hálára kötelezte. Együttal az ő ajánlatára kéreztet fel Balassa Henrik az intézet vezérigazgatói állásának elvállalására.

Midőn Balassa Henrik ez állást 1899-ik évi május hó 1-én tényleg elfoglalta, s — ugyis mint nagy lelkesedéssel megválasztott és cégjegyzési jogosultsággal felruházott igazgatósági tag — az intézet vezetését átvette, az intézet életében egy

szerecsés új kor virradt fel, amely fényes eredményénél fogva, az ujvidéki takarékpénztár történetében mindenkorra emlékezetes lesz.

Az új vezérigazgató ugyanis, — bár itt működésének kezdete a legsúlyosabb és legsajnálhatóbb korszakra esett, — szakértelmével és alapos kereskedelmi készségével azonnal felismerte a bajokat, genialisan megválasztotta a segítő eszközöket, lelkesedéssel látott hozzá a bajok orvoslásához és az intézet jövőjének megalapításához; a mi azt eredményezte, hogy a részvényeseknek, a betevőknek és üzletfeleknek, valamint a társintézeteknek az ujvidéki takarékpénztár iránti bizalma csakhamar helyre állott, a betétfelmondások megszűntek, a már eszközölt felmondások visszavonattak és új betétek jöttek úgy, hogy az intézet rendes működését 1899. évi augusztus hó végén újra megkezdhetette.

Első teendője volt az új vezérigazgatónak, hogy a míg azelőtt az intézet ügykezelésének és vezetésének hivatalos nyelve a német volt, minden téren bevezette a magyar nyelvet; e vivmányt tehát kizárólag neki köszönhető.

Az anyagi veszteségekben kívül, 1899-ben még egy nagy veszteség érte az intézetet, midőn a kérelhetetlen halál kiragadta Dietzgen Imre kereskedelmi tanácsost. Az intézet alapító tagját, az igazgatóságnak hosszú éveken át volt elnökt és legutóbb felügyelőbizottsági elnökét, a ki mindenkor lankadatlan buzgalommal működött az intézet érdekében és hervadhatatlan báberokt szerzett magának — különösen a nagy válság idejében — az intézet megszilárdítása körül. Emelékét az intézet az 1900. évi közgyűlésének jegyzőkönyvében meg is örököltette.

1900-ik évben, a vezérigazgató javaslatára az intézet ügykörét a heti betét és heti törlesztés kölcsönzésre is kiterjesztette.

Hogy mily lendületet vett az intézet Balassa Henrik vezérigazgató rövid ténykedése alatt is, azt legjobban igazolja azon tény, hogy már 1900. évi június hó 9-án bejelentette az igazgatóságnak miszerint a Magyar lezártító- és pénzváltó-bank a Pesti magyar kereskedelmi bank és a Magyar országos központi takarékpénztár hitelt engedélyezett az intézetnek.

Ezen évben kezdetett meg újra egy tisztviselői nyugdíjalap gyűjtése.

Igy felelhetett meg az intézet gazdasági hivatásának fokozottabb mérvben és így volt módjában az intézetnek 1902. évi eredményéből már az elsobbségi részvények 6%-os kamatain kívül, a törzsrészvényeknek is 5%-os kamatot, valamint mindkét nemű részvényeknek felülszálalék egyenlő arányban való felosztására 4060 koronát és a nyugdíjalapnak 3000 koronát adhatni.

Az igazgatóság 1902. évi május hó 16-án Balassa Henrik vezérigazgatóval életfogytiglani szerződést kötött.

Az 1903. évi február hó 22-én megtartott rendes közgyűlésen a vezérigazgató javaslatára a rész-

vényitőke 400.000 K-ról 600.000 koronára emeltetett.

1903-ban megvette az intézet az üzleti helyiségeit magában foglaló Wagner Mihály-féle házat 136.000 koronáért és elhatározta annak alapjából való újjáépítését. Herger Ágoston igazgatósági tag közbenjárása folytán Alpar Ignác, hírneves budapesti műépítész, vállalkozott az építendő intézeti ház vázlatait elkészíteni.

Az építési tervek és részletes költségvetések, Alpar Ignác műépítész vázlatai alapján, leendő elkészítésével Baumhorn Lipót budapesti műépítész lett megbízva, az építés ellenőrzésével pedig Berczeller Lipót városi mérnök bízott meg.

A székház építése 1904. évi április havában megkezdett.

Ezen évi október hó 1-én alakult meg az intézet támogatása mellett a Temerini Takarékpénztár R. T. 50.000 korona alapitőkével, melyből részvényekben az intézet 5000 koronát jegyzett. Ezen intézet alapitőkéje ma már 300.000 koronára van felemelve, tartalékjalapja 60.000 koronát tesz ki és jó hírnévként örvendő tekintélyes vidéki pénzintézet.

A székház 1904. évi december havában elkészült. Építési költsége 209.426 korona 03 fillérbe került.

Az 1905. évi április hó 20-án megtartott igazgatósági ülésen, az igazgatóság elismerésének jeléül átadta Balassa vezérigazgatónak az igazgatóság által festetett arcképet.

Ezen arckép ma is disze az intézet tanácsstermének. Az új székházban az intézet az évről-évre fokozódó forgalom lebonyolítására kényelmes otthont talált és az épület impozáns méreteinél előnyös helyen a város főterén való fekvésénél és diszes kivitelénél fogva, a város egyik díszét képezi.

Az intézet kezdeményezésére 1905. évi április havában 50.000 korona részvényitőkével megalakult a Csurog kerületi takarékpénztár r. t.

Ez év szeptember hó 1-én alakult meg az Ujvidéki népbank mint szövetkezet 1000 üzletrészszelet heti 1 korona befizetés mellett 1 részlet, után 1910-ik évi július hó 1-én pedig az intézet támogatása mellett, 750 drb 200 korona névértékű részvény kibocsátásával, 150.000 korona alapitőkével részvénytársulattá lett.

1913-ik évben alapitőkéjét 300.000 koronára emelte. Hiteligényét első sorban az Ujvidéki takaréki látja el.

Az intézet tisztviselőinek kérelme folytán, a vezérigazgató javaslatára 1907. évi július hó 11-én az igazgatóság elhatározta, hogy a tisztviselők nyugdíját a Magyar Magántisztviselők Országos Nyugdíjintézeténél biztosítja és pedig úgy, hogy a biztosítás 5 évvel visszamenőleg eszközöltessék, a díjakat pedig, mindaddig míg az illető tisztviselő az intézet szolgálatában áll, az intézet fizesse.

Közudomasi dolog, hogy 1906. és 1907. években a pénzügyi viszonyok nagyon válságosak voltak, mégis az intézet igazgatósága 1908-ik évben azt jelenthette, hogy az intézetnek 1899. évben történt

reorganizálásától számított 10 év alatt a takarékpénztár alaptőkéjét 1,000.000 korouára emelte fel, takarékalapjának összesen 444.477 korona 97 fillért juttatott; az elért nyereségek összege a tíz év alatt 1,086.213 korona 56 fillért tett ki; összforgalma pedig 1,740.595.684 korona 20 fillérre rugott. Ezen tíz évi eredmény a legfényesebb bizonyítéka az intézet páratlan sikerű nagy fejlődésének.

Az 1909. évi közgyűlésen pedig dr. Kubinyi Károly részvényes a következőket mondotta:

„Az intézet bemutatott igazgatósági jelentés és mérleg a mai napot a részvényesekre nézve valóságos ünneppé avatja. Ha visszatérünk az igazgatóságának ezen tíz évi működésére, kell, hogy hálás elismeréssel avádzunk az igazgatóságának ezen évtizeden át kifejtett odaadó, áldás- és érdemdemű működéséért. Ugy közgazdasági, mint humanisztikus téren valóságos messziút teljesített az intézet, mert az ujvidéki gazdasági viszonyokat a legmesszebbmenő hitelműveletekkel gazdagította, felszolgált iparunkat és kereskedelmünket, sok száz munkásnak kenyeret nyújtó vállalatok létesítését lehetővé tette: szóval oly eredményeket ért el, melyek pénzintézetünk egy-nívóra emelik, hogy bátran vetekezhettek a vidéki pénzintézetek legelőkelőbbjeivel s midőn ezt ma hálásan elismerjük, úgy hiszem, hogy az összes részvényesek óhajának tesztek eleget, midőn indítványozom, hogy köszönetünk és elismerésünk, melyekből az országnak Balassa Henrik vezérigazgatót illeti meg, jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Nem mulasztom el, emellett a derék és buzgó tisztviselői karól is megelégedni, mely az ő munkásságával, az igazgatóság működését megkönnyítette és nagyrészt lehetővé tette.”

1909. évben az intézet alaptőkéjét 500 darab 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával 1,200.000 koronára, 1910. évben pedig 2000 darab 400 korona névértékű új törzsrészvény kibocsátásával 1,200.000 koronáról 2,000.000 koronára emelte fel.

Ugyanezen évben a Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bank, fővárosi előkelő nagy bank és intézetünk között előnyös feltételekkel szoros üzleti kapcsolat létesült, mely kapcsolat üzletmenetelünkre csakhamar fellendítő hatással volt.

Az intézet nagyérdemű vezérigazgatójának, Balassa Henriknek az intézet felvirágoztatására és minden közhasznu s kulturális intézmény ápolására, valamint a gazdasági élet fellendítésére irányult önfeláldozó és sikeres tevékenysége fölötté a legmagasabb körök figyelmét is, minek következtében 1914. évi április hó 13-án a közgazdaság terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül, öfelsége a király, neki és törvényes utódainak „csabrendeki” előnévvel legkegyelmesebben a magyar nemességet adományozni méltóztatott.

Ő felségének e kegyes ténye nem csak az intézet kebelében okozta a legnagyobb örömet, hanem a város egész polgársága

kebelében is, mert mindenki érezte, hogy e legmagasabb kitüntetés arra érdemes férfiu ért.

Ez alkalmából az igazgatóság, felügyelő-bizottság, a tisztikar, a város és környéke polgárságának minden rétege sietett a kitüntetett vezérigazgató üdvözlésére, sőt tiszteletére egy nagyszabású ünnepélyes diszlokoma is lett rendezve.

Az intézet jelenlegi tisztviselői Szélig József főkönyvelő, Majnicski Miklós titkár, Gábor Zsigmond helyettes főkönyvelő a jelzőosztály vezetője, Göbel Lajos pénztárnok, Gilling Károly ellenőr, Haller Géza könyvelő, a betétosztály vezetője, Andres Lajos, Gál István váltoosztály vezető, Herger Tihamér, Rátvay Mariska, Györgyevits Szimilyka, Renner János, Koda Sándor, Vucsetits Sándor, Friedman Géza.

Ez a dicsőséges pályafutás minden ékesszónál is szebben beszél. Az Ujvidéki Takarékpénztár ilyen ötven év után a közönség legteljesebb bizalmával izmosan indul neki a második felszakadnak.

Ámon Pál kanonok.

A hivatalos lap pénteki száma a következő örvendetes kinevezést közölte:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a kalocsai székesfőkapitálanban az ifjabb mesterkanonokságot dr. Ámon Pál címzetes apát, tiszteletbeli kanonok, ujvidéki plébánosnak adományozom.

Kelt Bécsben, 1915. márc. 7.

Ferenc József s. k.

A kinevezés egy nagytehetségű, széles látókörű, nagy tudású, kiválóan érdemes férfiu érte.

Ámon Pál dr. tíz éve került ide Ujvidékre, amikor is a róm. katolikus hitközség az érdemes és kitűnő egyházi férfiu újvidéki plébánossá választotta. Már akkor tisztában volt mindenki, aki Ámon Pál dr. nagyszerű képességeit ismerte, hogy az ujvidéki plébánia csak rövid állomás lett azon az uton, amely számára felfelé vezet.

Marsalbotlalt jött ide és hamarosan tb. kanonokká, apáttá lett és most a kalocsai egyházmegye egyik igen díszes egyházi méltóságát kapta.

A kalocsai kanonokság és a kalocsai plébánia is csak átmeneti állomás lesz. Ámon Pál dr. rövidesen püspök lesz, képzettsége, személyi tulajdonságai praedestinálják a főpapi méltóságra.

Egyházközsége a legkitűnőbb lelkiatyát veszti el benne és maga az ujvidéki társadalom is csak sajnálkozhat távozásán, bár másfelől örvend is az érdem e méltó elismeretésén.

Ámon Pál drt. királyi kinevezetése alkalmából az ország minden részéből tömegesen üdvözölték és az üdvözlők díszes nevsorában kevés kivétellel az összes főpapokat is találjuk. Kinevezetését elsőnek Matkoviits Béla főispán közölte vele, aki egyúttal elsőnek is üdvözölte.

Ámon Pál dr. értesülésünk szerint még egy ideig Ujvidéken marad.

A szabadkai színtársulat Ujvidéken.

Nádasy József szabadkai színtársulata, a szabadkai színház legégsége és elpusztulása folytán, kénytelen volt szabadkai színi-évadját félbeszakítani és Ujvidék városával történt megállapodás folytán szombaton kezd meg nálunk 15 napra tervezett működését.

A színtársulat művészemélyezete közel hatvan tagból áll és így az ország egyik legnagyobb színtársulata, és hogy az előadások a legkényesebb műizlet is kielégítsék, Nádasy József színi-igazgató áldozatokat nem kimélve lehetővé tette, hogy az országban ismert, nagyírú szabadkai filharmonikusok zenekara a társulattal Ujvidékre jöjjen és az operettek zenekíséretét szolgálta. Már maga ez az egy körülmény is biztosítja az operettek sikerét, amelyeknek emellett olyan erősségei vannak, mint Albert Erzsí, Borbély Lili, Révész Ilonka és Kellen Rózi sikert külön-külön is magát a akik jelentik.

Nádasy József művészgárdája a bécsi nagy népszerűségű zseniális komponistájának: Eysler Ödönnek gyönyörű muzsikája vig operettejét: *Égy új Párisban* címmel mutatják be, amelyet Bécsben és Berlinben, nemkülömben a világ összes színpadjain sok százszor játszottak el egymás után. A megnyitói előadáson a négy primadonnán kívül a férfistárok: *Sugár Gyula, Jj Kálmán, Rónai és Thorma Zsiga* lépnek fel és játszik el a főszerepet.

Vasárnap két előadás lesz a színházban, délután *olcsó* helyárrakkal *Goldfaden* kelet pompázó muzsikája daljátéka a *Sulamith* kerül színe elsőrendű szereposztásban, míg este az utóbbi évek legnagyobb operetteszenzációja: a *Langyelvői* kerül bemutatásra és darabja készült teljesen új és fényes jelmezekkel.

Hétőn este egy rendkívül szelímes és kacagató vígjáték: a *Göly* kerül színe. A sikamlós tárgyú darab a Vigszínház kasszadarabja volt és a színlap a „*Csak felnőtteknek*” megjelöléssel bocsátja a közönség elé.

Kedden a *Népopera* zajos sikerű slagerjét: a *Böském*-et adják, amelyben Albert Erzsí játsza a címszerepet.

A szabadkai színtársulat, kiváló művészi értékén felül, az őt ért csapás miatt is megérdemli, hogy a közönség a legmelegebb partfogásban részesítse.

Jegyek valamennyi előre hirdett előadásra már a szombati napon előre válthatók a színház pénztáránál.

HIREK

Nőegyleti közgyűlés. Az *Első Ujvidéki Nőegylet* vasárnap délután tartotta dr. Ámon Pál alapítéleános védnök és özv. Piukövích Ferencné elnökön vezetésével mellet ezidei közgyűlését. A tavalyi zárszámadások elfogadása után egyhangú lelkesedéssel megválasztották özv. *Fernbach* Antalné tiszteletbeli elnökön és dr. *Szlezák* Lajosné tiszteletbeli választmányi taggá.

Elmarad a munkásbiztosító közgyűlése. A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal rendeletben tudatta az ország összes munkásbiztosító pénztárával és így az ujvidéki pénztárral is, hogy a háborúra való tekintettel az ideai közgyűlés megtartásának kötelezettsége alól felmenti. Eszerint a munkásbiztosító közgyűlése ezidén elmarad.

Uj hajómenetrend. A Dunagőzhajózási Társaság menetrendjében f. hó 21-étől, vasárnaptól kezdve változás áll be, ugyanis a nyári menetrend lép életbe, ezersint Titledről a személyszállító hajó reggel 8 óra 40 perckor fog elindulni, Ujvidékre d. e. 11 órára érkezik, innen 11. óra 40 p. délen indul és Budapestre másnap délután 3 o. 47 perckor érkezik. Budapestről viszont mátlól kezdve este 10 órakor indul, Ujvidékre másnap d. u. 5 ó. 25 p.-kor, Titledre este 8 ó. 15 perckor érkezik.

Az Omke ujvidéki kerülete ezuton is tudatja tagjaival, hogy ugy a Dunagőzhajózási Társaság mint a Mítr. a folyó hajózási évdra is engedélyezte az Omke tagjai részére a szokásos hajózási kedvezményt, vagyis az Omke fényképes igazolványának felmutatása ellenében II. o. jeggyel I. o. helyen utazhatnak. Fényképes igazolványokat a központ fénykép és 60 fillér költség beküldése ellenében állít ki.

Ujvidékiek Irkutskban. Hétezer kilométernyi távolságból a hazai földtől, az orosz-kinai határról, az irkutski fogolytáborból jött a minap levél Ujvidékre, két megszire szakadt földinktől. *Cse-zák* Mihály földműves, és *Jámbor* Péter postás tudatták hozzátartozóikkal, — akik ötödfélhónapos hallgatás után már elisrárták őket, — hogy

élnék, és hogy elkelve egy kis hazai pénz. A levél német nyelven íródott, nyilván a cenzura miatt, noha a küldők egyike se tud németül; alkalmasint valamelyik osztrák bajtárs segített rajtuk. A szinte legendás messziségből, a Bajkál tó partjától 64 napig utazott az irás; rajta a cyril-betűs orosz- és a vörös kereszt magyar cenzurabélyegző és a pontos cím: N. N. hadifogoly, Irkutsk, Oroszország, Sziberia, 238. számú fogolybarakk.

Felfelé! (Állandó rovat). Ha nem is árulnók el, a közönség ugyanis kitalálná, hogy az ujvidéki élelmiszerárakról van szó és pedig a változatosság kedvéért, most a lisztárak emelkedtek újból tisztos magasságra. A városi tanács a tengeri áraknak emelkedése folytán kénytelen volt a tiszta tengeri liszt árát további intézkedésig (— újabb áremelésig) 33 fillérről 40 fillérré felemelni. A kevert liszt se volt szerénytelenebb és az 50% buza és 50% tengeriből kevert liszt ára ezentul már 43 fillérré, az 50% rozsból és 50% tengeriből álló liszt pedig 42 fillérré szökkent fel. A mi élelmiszeráraink túlságosan érzékenyek, akár csak a higgány, csak azzal a különbséggel, hogy csak felfelé szöknek. Ugy látszik, a tavaszi nap-sugár melege szökteti fel az élelmiszerárak higgányát . . .

Elmaradt vásár. A mára, vasárnapra elrendelt ujvidéki országos vásárt a háború miatt bizonytalan időre elhalasztották.

Igazolványkényszer. Az *Ujvidéki Hírlap* közölte már a petrovaradini várparancsnokságnak az igazolványkényszer ügyében március 10-én életbeléptetett rendeletét, amely március 20-áig átmeneti intézkedéseket tartalmazott. Ismételten figyelmeztetjük a közönséget, hogy az utazási igazolványkényszer március 20-án teljes szigorral lép életbe és Ujvidékre csakis az illetékes politikai hatóságok által kiállított szabályszerű igazolvánnyal lehet eljutni. A pályaudvari katonai parancsnokság 20-ától kezdve kivételt senkivel sem tesz és ne hogy ebből bárkinek kára, hátránya vagy kellemetlensége legyen, utazási igazolványról mindenki gondoskodni kénytelen.

Katonák szabadságolása a tavaszi vetési és szőlőművelési munkák végzésére. Ugy a kis gazdákat mint a nagyobb birtokosokat erősen érdekli a honvédelmi miniszternek e tárgyban kiadott körrendelete. Eszerint a harcra valóan innen levő, ugynevezett pötteknél szolgáló legénység egy része, amennyiben a hadviselési érdekek megengedik 14 napra szabadsághozható, hogy a beálló sürgős tavaszi munkáknál a természetszerűen mutatkozó munkáshiány lehetőleg enyhíthessék. Természetes, hogy csakis gazdák, hozzátartó-

zók és gazdasági munkások kapnak ily célra szabadságot, s csak abba a községbe, ahol legutóbb gazdasági munkával foglalkoztak. A szabadságolásnak két módja van. Az egyik az egyéni, melyet minden jogosult csak személyesen kérhet az illető pötteparancsnoktól. A másik a katonai munkáscsoportok kirendelése, melyet községeknek és egyes birtokosoknak áll jogukban kérni. A községi (városi) előjáróság által láttamozott, a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett és oda az illetékes járási (városi) hatóság útján eljuttatott kérvényben. Az egyéni szabadságoltak névjegyzékét az illetékes pötteparancsnoksága közli az érdekeltek községi (városi) előjárósággal, valamint a járási hatósággal. A községi előjáróság kötelessége azután ezt a névjegyzékét a munkaadókkal közölni, a szabadságolt katonamunkásokat munkába helyezni s ellenőrizni, hogy a munkát, amire szabadságoltattak végezzék is; a szabadságolással visszaélőket pedig a csendőrség útján csapatjukhoz visszaküldeni. A járási hatóságnak kötelessége az egyes községekben esetleg mutatkozó munkáselelét olyan községekbe irányítani, ahol munkáshiány van. A munkáscsoportokat a pötteparancsnokságok állítják össze és egy erélyes altiszt vezetésével bocsátják a birtokosok és községek rendelkezésére. A kirendelt katonai munkáscsoportok katonai élelmezési pénzüket és zsoldjukat kapják. A munkaadók kötelesek e csoportok élelmezéséről, gondoskodni, de az élelmezési pénz a vezető altiszt által nyugta ellenében nekik megfizetendő. A munkás katonáknak a munkaadó a helyben szokásos napszámot fizetni. A munkaadót semmiféle utazási költség nem terheli, mert a kirendelt munkáscsoportok szállításáról a katonai igazgatás gondoskodott.

Szerb hadifogságban. *Dobi Ferencz* ujvidéki földink, a Magyar színház kitűnő művésze, — amint egy barátjához intézett levelezőlapból kiténik, — Valjevóban hadifogságban van és a valjevói fogolyszaksz. parancsnoka.

Jön a tavaszi buza. A Magyar Mezőgazdák Szövetsége arról értesítette a városi tanácsot, hogy a megrendelt tavaszi buzából két vaggont utnak indított, a többit a lehetőség szerint fogja elküldeni.

A Vörös Félhold Javára.

A Vörös Félhold javára a következő adományok folytak be:

Szklenkay Arisztid, Apro György, Zitsár Adél, Zsirus István, Hauschka József, Juhász Jenőné, Hefler István, Engyel Ferencz, Dr. Elschléger Dezső és Arnavotovic Mehmed 2—2 k., Schülle István és M. kir. erdőgondnokság 1.50—1.50 k., Horn Péter és Ábrám Ignác 1.20—1.20 k., Alweil Manó, Reiter Mór, Hochbergné, Hollos Márton, özv. Ekstein Sándorné, Wachtl János, Cszmadia János, ifj. Zanbauer Agoston, Baki István, Szabó József, Vesei Elek, Bukján István, özv. Baki Györgyné, id. Bánai János, Halász Ernstin és Turner Rozália 1—1 k., Pilischer Simon 4 kortékú nyomtatvány.

2227. szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Tekintettel az utóbi két napon fellépett polgári himlőmegbetegedésekre, újból nyomtatékosan felhívom a város lakosságát, hogy magát lehető hamar újraoltassa.

Ujvidék, szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1915. évi március hó 15-én.

Payerle
főkapitány.

Azonnali belépés-

re kerestetik egy a magyar és német nyelvben jártas irodai hivatalnok és egy

irodai gyakornok.

Cím a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánulás.

Szeretett édesanyánk halála alkalmából kifejezett szíves részvétért, ezuton mondunk halás köszönetét minden barátunknak és ismerősünknek. —

A gyászoló Duszong család.

KATONAI

kötött csavaró

GAMASCHNI

1800 pár azonnal szállítható

NEUMANN JÓZSEF

BUDAPEST V.

Arany János-utca 33. sz.

Telefon 62-42.

Próba tucat 36 korona. SZÜRKE SZINEK!

1—2

Az ELITE kávéház

a legelőkelőbb közönség találkozó helye.

Elsőrendű cigányzene.

SZÖVETKEZETI KÖNYVNYOMDA, UJVIDÉK

Villanymozdony által hajtott géppel, a legújabb és legdivatosabb betűkkel, keretekkel, díszítésekkel van bőven berendezve. Az összes könyvnyomdai munkákat a legmeszebbmenő műszaki tökélyel, a legszebben, izlésteljesen, gyorsan és tisztán végzi.